

Sygn. akt VIII U 38/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Jolanta Węs

Protokolant – starszy sekretarz sąd. Alicja Machnio

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2016 roku w Lublinie

sprawy D. R.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania D. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 27 listopada 2014 roku znak (...) - (...)

I zmienia zaskarżoną decyzję i ustala, iż D. R. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od 2 sierpnia 2014 roku;

II zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. na rzecz D. R. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII U 38/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 listopada 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. stwierdził, że D. R., jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, wypadkowemu od dnia 2 sierpnia 2014 r. (decyzja k. 61-65 a.u.).

W odwołaniu od tej decyzji D. R. zakwestionowała jej trafność i zarzuciła:

- 1) naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez bezpodstawne stwierdzenie, że D. R. nie podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od 2 sierpnia 2014 r.,
- 2) naruszenie art. 83 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 38 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez niezasadne wydanie decyzji o niepodleganiu ubezpieczonej D. R. obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu od 2 sierpnia 2014 r.,
- 3) naruszenie art. 80 kpa poprzez dokonanie oceny materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie sprzecznie z zasadą swobodnej oceny dowodów.

W konkluzji wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji w całości oraz o zasądzenie na jej rzecz od organu rentowego kosztów postępowania według norm przepisanych (odwołanie k. 1-5 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy domagał się jego oddalenia i podnosił, iż dokumentacja zgromadzona w postępowaniu wyjaśniającym nie potwierdziła prowadzenia przez wnioskodawczynię pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 2 sierpnia 2014 r. (odpowiedź na odwołanie k. 7-8v a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje

Wnioskodawczyni D. R. ma wykształcenie wyższe. Ukończyła studia licencjackie na kierunku pedagogika społeczno-wychowawcza z resocjalizacją, następnie magisterskie studia uzupełniające na kierunku profilaktyka społeczna.

Od dnia 15 października 2012 r. D. R. pracowała w księgarni (...) s.c. w Ł. na stanowisku sprzedawcy. W grudniu 2012 r. skarżąca korzystała ze zwolnienia lekarskiego w związku z pierwszą ciążą, zaś po urodzeniu dziecka, do dnia 25.05.2014 r. korzystała z urlopu macierzyńskiego. W tym czasie była już po raz drugi w ciąży i postanowiła założyć własną działalność gospodarczą o profilu kosmetyczno – fryzjerskim.

Wnioskodawczyni nie ukończyła wprawdzie żadnych kursów o tematyce kosmetycznej ani fryzjerskiej, ale uczyła się robienia makijażu oraz układania fryzur na szkoleniach pokazowych w salonie fryzjersko – kosmetycznym w Ł., nadto uczestniczyła w targach kosmetycznych w W. (...). Na tych targach odbywały się pokazy układania fryzur oraz stylizacji paznokci i makijażu.

Od dnia 2 sierpnia 2014 r. wnioskodawczyni zarejestrowała pozarolniczą działalność gospodarczą w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (...). Rodzaj przeważającej działalności według (...) określiła jako fryzjerstwo i pozostałe usługi kosmetyczne. W dniu 27 sierpnia 2014 r. zawarła umowę obsługi księgowej z Centrum Usług (...) (firmą świadczącą obsługę księgową działalności męża wnioskodawczyni). Firma prowadziła rachunkowość działalności odwołującej się, rozliczając ją z Urzędem Skarbowym na zasadach ogólnych, w miesięcznych okresach rozliczeniowych - w formie podatkowej księgi przychodów i rozchodów. Skarżąca płaciła za obsługę księgową 80 zł miesięcznie.

Wnioskodawczyni założyła własną stronę internetową(...). Otwarcie tej strony było bezpłatne, D. R. poniosła jedynie jednorazowy koszt wykupienia domeny w wysokości 10 zł. Założyła także stronę typu (...) gdzie udostępniła kontakt do siebie i umożliwiła klientkom bezpośrednie umówienie się na wizytę domową za pośrednictwem portalu. Część klientek skarżącej umawiała się z nią telefonicznie, część za pośrednictwem strony facebook.com.

Odwołująca się albo chodziła pieszo do klientek (w obrębie Ł.) albo dojeżdżała do nich samochodem stanowiącym współwłasność ustawową jej i jej męża – na przykład do S.. Zajmowała się wykonywaniem makijażu wieczorowych i dziennych, układaniem fryzur oraz malowaniem paznokci dłoni i stóp. Koszt uczesania to było 50 zł, makijażu wieczorowego również 50 zł, stylizacji paznokci u stóp 30 zł, zaś u dłoni – 20 zł. Wnioskodawczyni nie używała w prowadzeniu działalności kosmetyków profesjonalnych, tylko popularnych marek dostępnych w marketach lub na bazarach. Dzięki temu koszty wykonania usług były stosunkowo niskie i w połączeniu z dojazdem do klienta zapewniały skarżącej konkurencyjność rynkową. Umawiając się z klientką na wykonanie makijażu skarżąca zastrzegła, żeby miała ona uprzednio oczyszczoną twarz. Do wykonania makijażu używała podkładu, pudru, cieni do powiek, eyelinera, tuszu do rzęs oraz pomadki. Używała przy tym akcesoriów higienicznych typu gąbeczki i pędzle. Dezynfekowała je zawsze specjalnym płynem czyszczącym, zaś w domu pielęgnowała narzędzia oczyszczając je wodą z mydłem.

W okresie od początku prowadzenia działalności, to jest od 2 sierpnia 2014 r. do 30 października 2014 r. skarżąca wykonała 84 usługi. Był to czas korzystny dla niej z uwagi na odbywanie się dużej ilości wesel i chrzcin w tym okresie. Uzyskała wówczas przychód w wysokości 4960 zł, poniosła wydatki związane z prowadzoną działalnością w wysokości 919,97 zł oraz opłaciła składki ubezpieczeniowe w wysokości 4933,20 zł. Od dnia 5 listopada 2014 r. odwołująca się przebywała na zwolnieniu lekarskim związanym z drugą ciążą (9 miesiąc). Po zakończeniu urlopu macierzyńskiego

wnioskodawczyni zawiesiła działalność gospodarczą na 3 lata z uwagi na konieczność opieki nad dziećmi, ale po tym okresie lub wcześniej ma zamiar podjąć tę działalność (umowa z biurem księgowym, kserokopie rachunków za obsługę księgową, kopie rachunków za wykonane usługi, pisemne oświadczenie o korzystaniu z usług skarżącej – dokumentacja k. 6 a.s., pisemne wyjaśnienia skarżącej k. 15-16 a.u., podsumowanie księgi przychodów i rozchodów k. 17 a.u., rachunki za prowadzenie obsługi księgowej k. 23-27 a.u., wydruk strony internetowej oferującej usługi wnioskodawczyni k. 29 a.u., rachunki za zakup kosmetyków i akcesoriów kosmetycznych k. 31-55 a.u., kopia wpisu do (...) k. 57-59 a.u., zeznania wnioskodawczyni k. 17v-18, 47v a.s., zeznania M. O. k. 37 a.s., zeznania I. K. k. 37-38 a.s., zeznania K. B. k. 38 a.s., zeznania A. B. k. 38-39 a.s.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wskazane dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach sądowych oraz aktach organu rentowego oraz na podstawie zeznań wnioskodawczyni i świadków.

Sąd w pełni obdarzył wiarą dowody z dokumentów nie powziąwszy wątpliwości co do ich formy i treści oraz wobec braku kwestionowania ich przez strony postępowania.

Sąd obdarzył również wiarą zeznania wnioskodawczyni odnośnie okoliczności podjęcia przez nią działalności gospodarczej, podejmowanych przez nią czynności w ramach tejże działalności, sposobu ich wykonywania, miejsca, czasu oraz uzyskanych z tego tytułu przychodów. Zeznania skarżącej były w tym zakresie jasne, spójne, logiczne i nie budziły wątpliwości nadto zostały w pełni potwierdzone zeznaniami złożonymi przez świadków – klientki wnioskodawczyni.

Sąd podzielił także zeznania przesłuchanych w drodze pomocy sądowej świadków. Zeznania świadków były spójne, logiczne, wyczerpujące i pozbawione sprzeczności. Wszystkie kobiety były osobami obcymi dla odwołującej się. Świadcowie K. B. i I. K. były wprawdzie znajomymi wnioskodawczyni, lecz fakt ten, zdaniem Sądu, nie wpływał negatywnie na ocenę wiarygodności złożonych przez nich zeznań.

Odwołanie jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 121), obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalno-rentowym podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność.

Przepis art. 8 ust. 6 pkt 1 przewiduje, iż za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych.

Osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej – art. 13 pkt 4 ustawy. Zaś z art. 11 ust. 2 wynika, iż dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 8 i 10.

Wskazać należy, iż obowiązek ubezpieczenia osoby prowadzącej działalność gospodarczą wynika z faktycznego prowadzenia tej działalności, co oznacza, iż aktualnie osoby faktycznie nieprowadzące takiej działalności nie podlegają ubezpieczeniu, nawet jeśli dokonały wpisu do ewidencji i odpowiednio osoby, które nie zgłosiły tej działalności w organie ewidencyjnym, ale ją prowadzą, objęte są obowiązkiem ubezpieczenia.

Utrwalone jest również stanowisko Sądu Najwyższego w kwestii faktycznego prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej, mianowicie iż o podleganiu obowiązkowi ubezpieczenia z tytułu tej działalności decyduje faktyczne jej prowadzenie. Oznacza to, że wszelkie kwestie związane z formalnym wpisem do ewidencji, zarejestrowaniem lub wyrejestrowaniem działalności mają tak naprawdę znaczenie wyłącznie w sferze postępowania dowodowego –

same w sobie nie przesądzają o podleganiu ubezpieczeniom. Przypomnieć należy, iż wpis do ewidencji działalności gospodarczej ma charakter jedynie deklaratoryjny i nie tworzy nowego stanu prawnego, a jedynie domniemanie faktycznego podjęcia i prowadzenia działalności w okresie objętym wpisem.

W przedmiotowym postępowaniu, wbrew twierdzeniom organu rentowego, zostało udowodnione, iż D. R., przed udaniem się na zwolnienie lekarskie związane z drugą ciążą i urodzeniem dziecka prowadziła działalność o charakterze usług fryzjersko – kosmetycznych w sposób zorganizowany i ciągły. Dzięki konkurencyjnym cenom miała wiele klientek, do których dojeżdżała własnym samochodem (poza miejsce zamieszkania) lub chodziła pieszo i wykonywała usługi w domu klientki. Wnioskodawczyni wprawdzie nie miała kierunkowego wykształcenia kosmetologicznego czy też fryzjerskiego lecz przeszła stosowne przeszkolenia oraz uczestniczyła w targach kosmetyczno - fryzjerskich, na które jeździła do W. aby poszerzyć swoją wiedzę i utrwalić świeżo zdobyte wiadomości i umiejętności. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika również bezspornie, że działalność prowadzona przez odwołującą się była ceniona przez jej klientki. Forma oferowanych usług trafiała w potrzeby konsumenta i pokazywała zapotrzebowanie na tego typu usługi świadczone nie w stałym miejscu, do którego klient musiałby przyjść lub dojechać, a w jego własnym domu. Taka forma prowadzonej działalności odpowiadała zapotrzebowaniu rynkowemu, gdyż zapewniała klientowi poczucie prywatności oraz oszczędzała znacznie jego czas. Wnioskodawczyni zaś, rozpoczynając świadczenie usług w domu klienta zaplanowała otwarcie w przyszłości większego gabinetu kosmetyczno – fryzjerskiego, po uprzednim ukończeniu dodatkowych kursów i zdobyciu stosownych certyfikatów. Fakt zawieszenia przez nią działalności związanej z końcowym okresem ciąży, a następnie urodzeniem dziecka i koniecznością opieki nad dziećmi, a zwłaszcza sama okoliczność podjęcia działalności w czasie ciąży, jako taka nie może przesądzać, iż celem tej działalności było jedynie zapewnienie świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Każdy bowiem uczestnik systemu ubezpieczeń społecznych ma do tych świadczeń pełne prawo, a także ma prawo podjęcia niesprzecznych z prawem i zasadami współżycia społecznego aktywności zawodowych, które mu takie świadczenia zapewnią. Nie można także zakładać, iż kobieta w ciąży nie powinna podejmować prowadzenia działalności gospodarczej, co pośrednio wynikałoby z argumentacji organu rentowego, gdyż takie stanowisko powadziłoby do dyskryminacji kobiet w ciąży. Wnioskodawczyni miała zatem pełne prawo podjęcia wykonywania pozarolniczej działalności gospodarczej w każdej chwili oraz zawieszenie jej prowadzenia w dowolnym czasie. W przedmiotowym postępowaniu udowodniła zaś w sposób niebudzący wątpliwości, iż działalność tę faktycznie prowadziła i opłacała stosowe składki ubezpieczeniowe. Tym samym decyzja organu rentowego o wyłączeniu jej z ubezpieczeń jest błędna i jako taka nie może się ostać.

Z tych wszystkich względów i na mocy powołanych przepisów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku – art. 477¹⁴ § 2 kpc.

Orzeczenie o kosztach procesu zapadło na mocy art. 98 kpc w zw. z art. 99 kpc i § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 490 ze zm.).